

Lärarhandledning

Vålnaderna på Knektslätten

Nils Håkansson & Johan Leion

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

4-6

Antal lektioner:

4-10

Om handledningarna:

Till boken *Vålnaderna på Knektslätten* finns förutom denna lärarhandledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också hela eller delar av elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras boken. Därefter ges förslag på hur *Vålnaderna på Knektslätten* kan introduceras och en plan för gemensam läsning och en avslutande skrivuppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson,
www.jennyedvardsson.se

Centralt innehåll

Svenska 4–6 (Lgr22)

▶ Läsa och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- Sammanfattning av texter.
- Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg
- Handstil och att skriva med digitala verktyg.
- Språkliga strukturer och normer. Meningsbyggnad, med huvudsatser, bisatser och skiljetecken samt textbindning med hjälp av sambandsord. Stavning, ords böjningsformer och ordklasser.

▶ Tala, lyssna och samtala

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

▶ Texter

- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger. Texternas ord och uttryck.

Svenska som andraspråk 4–6 (Lgr22)

▶ Läsa och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, avkoda och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.

- Sammanfattning av texter.
 - Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.
 - Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
 - Handstil och att skriva med digitala verktyg.
 - Språkliga strukturer och normer. Ords böjningsformer, meningsbyggnad med huvudsatser och bisatser samt svenska språkets ordföljd i jämförelse med andra språk eleven kan. Textbindning med hjälp av sambandsord. Stavning, skiljetecken och ordklasser.
- ▶ **Tala, lyssna och samtala**
- Strategier för att förstå och göra sig förstådd när det egna svenska språket inte räcker till, exempelvis att be om förtydliganden, omformulera och använda olika språk som resurs.
 - Olika former av strukturerade samtal, till exempel dialoger och intervjuer.
 - Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. Användning av sambandsord för att jämföra, motivera och exemplifiera.
- ▶ **Texter**
- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
 - Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger. Texternas ord och uttryck.

Boken

Vålnaderna på Knektslätten är den tredje delen i det halsbrytande äventyret om Skölden och det förhäxade spelet Flatworld.

En kille i sexan har försvunnit. Hela skolan är paralyserad, alla frågar sig vad som har hänt.

Sven och de andra i Skölden misstänker att försvinnandet har något att göra med Flatworld. Och när de undersöker det hela förstår de att mörka krafter på nytt är i rörelse i spelet. Och att de mörka krafterna söker efter ett sätt att ta sig ut i verkligheten ...

Författaren

Nils Håkanson är författare, översättare och förläggare. Han har bland annat gett ut romanerna *Järnskallen* (2015), *Ödmården* (2017) och *Den blinde konungens spira* (2019) på Albert Bonniers förlag. 2021 debuterade han som barn- och ungdomsförfattare med serien Flatworld. Nils bor i Stockholm med sin familj.

Illustratören

Johan Leion är illustratör och designer bosatt i Göteborg. Han fick sin första seriestripp publicerad som elvaåring och har fortsatt teckna sedan dess. Johan har tidigare jobbat som äventyrsminigolfbanadesigner och ritat en minigolfbana till Tivoli i Köpenhamn.

När han inte illustrerar barnböcker illustrerar han bland annat skivor för musikbranschen.

Inför läsningen

Flatworld. Vålnaderna på Knektslätten är tredje delen i serien om Flatworld. Inled med att kort sammanfatta handlingen från del 1 och del 2.

Låt sedan eleverna tillsammans med dig få undersöka diktraderna som finns på sidan 5:

Men se, hur' allt ombytligt är:

Den Himlen, som så nyss var klar,

Av mörka skyar nu betäckes,

Från Jorden tjocka dunster sträckes,

Bland vilkas faggor döden far.

Raderna är hämtad från Höste-Ro en dikt skriven av Hedvig Charlotta Nordenflycht på 1700-talet.

1. Vad handlar diktraderna om?
2. Finns det några svåra ord? Vilka? Vad kan de betyda?
3. Vad kan en bok som inleds med dessa rader handla om? Undersök gärna omslagsbilden och titeln för att se om de kan ge ytterligare ledtrådar till diktraderna. Säkerställ att eleverna vet vad ordet vålnader betyder.

Avsluta övningen med att läsa första kapitlet högt för eleverna.

Tips!

Då kapitelnumren är skriva med romerska siffror kan det inledningsvis också vara bra att kort gå igenom vad de olika siffrorna betyder (I, V och X) samt hur man använder dem för att skriva olika tal.

Vill man bygga vidare kan man lägga till de romerska siffrorna C, D och M och låta eleverna exempelvis skriva dagens datum (dag, månad, årtal).

Under läsningen

Gemensam läsning

Läs boken tillsammans med eleverna. Vissa kapitel kan du högläsa, andra kan eleverna parvis läsa för varandra och några kan de läsa på egen hand. Stanna upp med jämna mellanrum och låt eleverna i smågrupper ha boksamtal. Här nedan är exempel på allmänna frågor som kan vara utgångspunkt för samtalen. Du kan också använda frågorna som finns i elevhandledningen.

- ▶ Vad handlar kapitlet om?
- ▶ Vilken händelse är den viktigaste i det eller de kapitel som du precis läst?
- ▶ Är det något speciellt du gillar eller ogillar i kapitlet/kapitlen som du precis läst?
- ▶ Är det något som är konstigt eller svårt att förstå i kapitlet/kapitlen som du precis läst?
- ▶ Vilka problem eller svårigheter råkar huvudpersonen ut för?
- ▶ Berättar bilderna något som inte står i kapitlet/kapitlen?
- ▶ Vem i boken skulle du vilja vara kompis med? Berätta varför.
- ▶ Vem i boken skulle du vilja vara?
- ▶ Vad tror du kommer att hända näst i boken?

Efter läsningen

Skrivuppgift – Skriv en fortsättning

När man läser sista kapitlet förstår man att det kan komma fler delar i serien Flatworld. Vad skulle nästa del i bokserien kunna handla om? Låt eleverna skriva egna fortsättningar. De kan arbeta i par eller individuellt. Uppmuntra dem att först göra en tankekarta innan de påbörjar sitt skrivande. På nästa sida finns exempel på en tankekarta som du kan skriva ut till eleverna.

Elevhandledning

Vålnaderna på Knektslätten

Nils Håkanson & Johan Leion

Boken

Vålnaderna på Knektslätten är den tredje delen i det halsbrytande äventyret om Skölden och det förhäxade spelet Flatworld.

En kille i sexan har försvunnit. Hela skolan är paralyserad, alla frågar sig vad som har hänt.

Sven och de andra i Skölden misstänker att försvinnandet har något att göra med Flatworld. Och när de undersöker det hela förstår de att mörka krafter på nytt är i rörelse i spelet. Och att de mörka krafterna söker efter ett sätt att ta sig ut i verkligheten ...

Textfrågor

Till de olika kapitlen finns det frågor som du ska besvara. Innan du börjar läsa ett kapitel är det bra om du har läst igenom frågorna så att du vet vad de handlar om. Som du kommer att märka är en del frågor sådana där du hittar svaren direkt i texten. I andra frågor behöver du själv dra slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får komma med dina egna tankar och åsikter. Frågorna är samlade åt två kapitel åt gången.

Kapitel I och II

1. En pojke är försvunnen men på skolan säger de ingenting om detta. Varför är det ingen som säger något?
2. Sven och Stella bestämmer sig för att gå in i Flatworld. Vad är det de ska göra där?
3. På sidan 12 står ordet apatisk. Vad betyder det?
4. Vad är Skölden för något?
5. Vilka är Häxmästaren, C Eriksson och Ursula Somn?
6. Sven och Stella hör i Flatworld ett kusligt och välbekant läte (s. 17). Vad är det som låter?

Kapitel III och IV

1. När Sven kallar samman Skölden är det få som kommer. Vad tror du att det beror på?
2. Vilka är vampirerna och vad gör det för något?
3. Om du varit polis hade du trott på det som Stella berättade om spelet, vampirer och rötter?

Kapitel V och VI

1. Flatworld har förändrats sedan förra gången Stella och Sven var där. Vilka förändringar har skett?
2. Vem tror du att Oden är?

Kapitel VII och VIII

1. Tim berättar att Williams föräldrar blev trakasserade (s. 43). Vad innebär att bli trakasserad?
2. Sven börjar leta efter ledtrådar kring William och hans försvinnande. Vilka ledtrådar får Sven fram?
3. Vad kan det vara för tecken som Sven och Tim hittar i tornet?

Kapitel IX och X

1. Vem tror du det är som flyger omkring ovanför taken i Kvarneberg?
2. Genom bibliotekarien får Sven, Stella och Said en del information om tecknet som fanns i tornet. Vad får de veta om tecknet och dess historia?

Kapitel XI och XII

1. På sidan 61 står det "satt Sven och gruvade sig". Vad innebär att gruva sig?
2. Polisen kommer hem till Sven. Vad beror det på?
3. På sidan 68 står det att Sven är "spattig". Hur är man när man är spattig?
4. Beskriv industriområdet Knektslätt. Hur ser det ut? Vad finns det för något där? Vilken känsla får du av området när du läser texten?

Kapitel XIII och XIV

1. Vad är det för något som attackerar Ebba?
2. Sven blir kallas till polisen. Vad är det polisen vill prata om denna gång?
3. Man kan säga att en apelsinfestis räddar Sven. Förklara.

Kapitel XV och XVI

1. Said har en idé hur de ska kunna smyga runt Williams hus utan att någon ser dem. Vad går hans idé ut på?
2. Vad tror du Williams avatar gör uppe i trädet?

Kapitel XVII och XVIII

1. Vad gör en inverterare?
2. Varför behöver Sven och hans kompisar hitta inverteraren?
3. Hur får de Williams avatar att följa efter dem?

Kapitel XIX och XX

1. Varför är det så viktigt att Stella spelar på följen?
2. På sidan 112 finns ett uttryck från Svens farfar. Vad betyder "den onde själv"?
3. Vad är det för något som de hittar i byggnaden?
4. Barnen blir snopna när de går in i Flatworld. Hur ser det ut i Flatworld?

Kapitel XXI och XXII

1. Hur lyckas Sven, Said och Tim få ut William ur ljusbollen?
2. Hur tror du Williams föräldrar reagerar när han äntligen kommer hem?

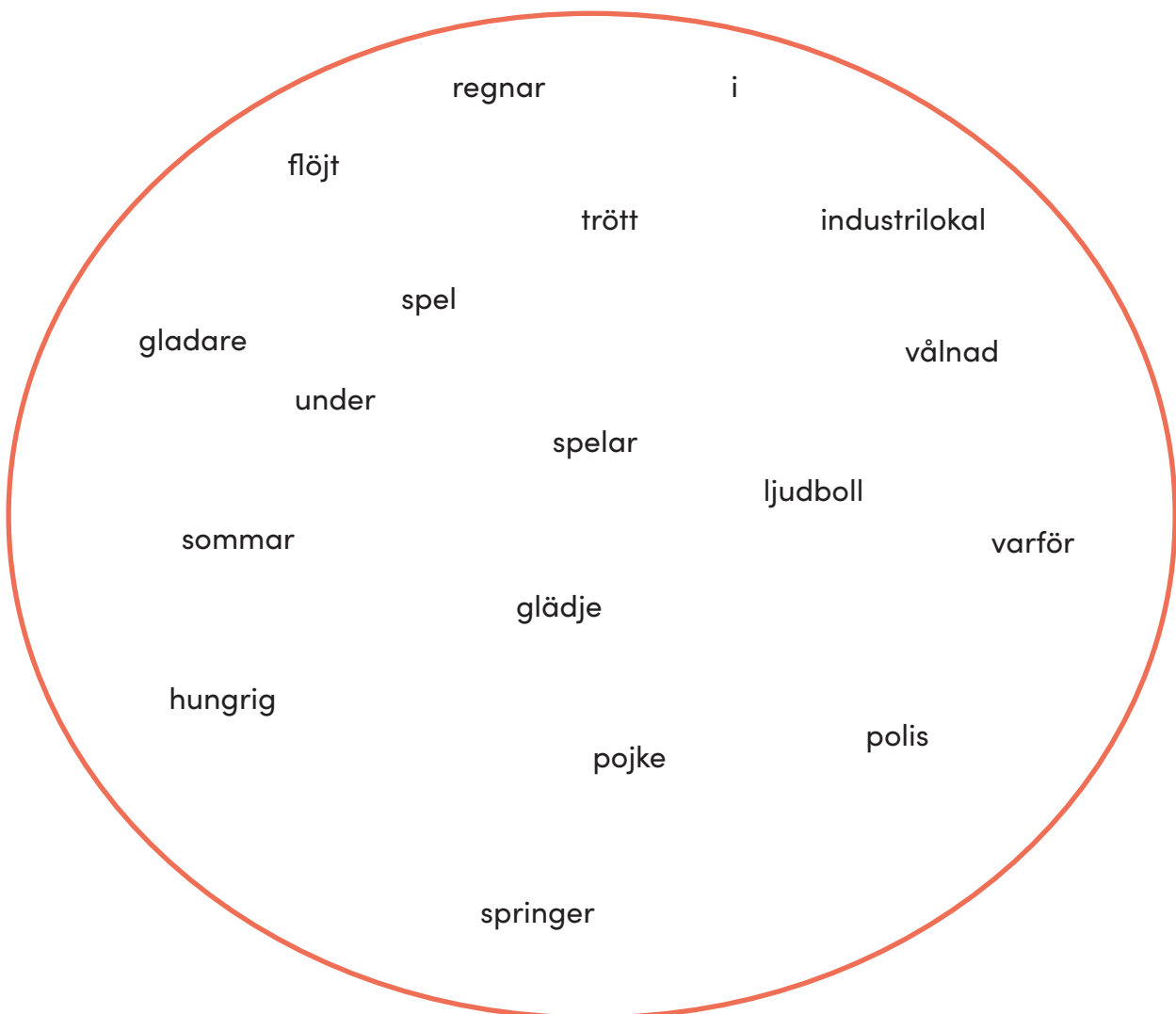
Kapitel XXIII och XXIV

1. William har sin egen förklaring till varför han varit borta. Vad är det för förklaring han har gett sina föräldrar?
2. Vad var det som gjorde att William först ville få bli kvar i spelet?
3. Hur ser det ut i Flatworld när Sven och Stella går in i spelet?
4. Vem är Semlan?
5. Semlan säger att det är viktigt att Sven och Stella samlar ihop hela Skölden igen. Varför är det viktigt?
6. Slutade boken så som du hade trott?

Grammatikuppgift

Substantiv

I denna uppgift ska du leta efter substantiv. Vilka ord i cirkeln nedan är substantiv?
Ringa in dem.

Muntlig presentation

Presentera *Vålnaderna på Knektslätten*

I denna uppgift ska du presentera boken för en klasskompis. I din presentation ska du:

- ▶ Kort återberätta handlingen
- ▶ Presentera bokens huvudperson
- ▶ Ge ett omdöme/betyg och motivera omdömet/betyget
- ▶ Beskriva vem boken passar för

Lycka till!

Flatworld del 4

